

Memo – ondersteunend advies supplement

Aan : portefeuillehouder wethouder A. Vervoort
Kopie aan : de fractievoorzitters van de raad van de gemeente Venlo
Onderwerp : voorschotverstrekking tijdens aanvraag algemene bijstandsuitkering
Van : BurgerkrachtCentraal
Auteur : Ray Heijder
Datum : 24 december 2018

De memo ondersteunend advies van BurgerkrachtCentraal (23 december 2018) gericht aan de fractievoorzitters van de gemeente Venlo is niet alleen positief ontvangen door enkele vertegenwoordigers van gemeenteraadsfracties, maar ook door de portefeuillehouder wethouder Alexander Vervoort. Dat maken wij op uit een e-mail van hem aan ons. Dit vinden wij lovenswaardig en om dat kracht bij te zetten, doen wij een extra inspanning met een supplement.

Reden hiervoor is ook dat we het gemeentebestuur van Venlo bewust willen maken van de impact van een mogelijk op handen zijnde aanpassing van de gemeentelijke website ten aanzien van de vermelding over het voorschot op de algemene bijstand. Op dit moment wordt dit recht (dat is bepaald in artikel 52 van de Participatiewet) zoals eerder door ons opgemerkt **verzwegen** bij de online informatie over de aanvraag algemene bijstandsuitkering.

Bewust verzwegen

We hebben het aan zekerheid grenzende vermoeden dat het voorschot **bewust wordt verzwegen** door de gemeente Venlo. We onderbouwen dat in dit supplement. Dat doen wij om voor de wethouder te anticiperen op een mogelijke tegenslag vanuit zijn ambtelijke organisatie als vervolg op zijn toezegging aan BurgerkrachtCentraal:

“Dank voor uw bericht en de adviezen. Deze heb ik doorgestuurd naar de betreffende teamleiders met het verzoek om een en ander uit te zoeken en waar nodig aan te laten passen. Gezien de feestdagen kan daar mogelijk nog enige tijd overheen gaan.”

Tot het alsnog informeren op Venlo.nl over het voorschot zal naar onze verwachting niet zonder slag of stoot en niet zonder meer worden overgegaan door de ambtenaren. Dit omdat het online verzwijgen van het voorschot een weerspiegeling zal blijken te zijn van de **uitvoeringspraktijk**. Behalve het aanpassen van de website zal het voorschot ook op een andere plekken moeten worden geborgd anders ontstaat er een discrepantie tussen online informatie en de uitvoeringspraktijk.

Terughoudendheid bij voorschotverstrekking

Uw ambtelijke organisatie hanteert volgens onze observatie een instructie die om grote terughoudendheid bij het verstrekken van het voorschot vraagt.

Citaat uit deze instructie bij de gemeente Venlo:

B116 - Verstrekken voorschotten tijdens aanvraag

Uitgangspunt is dat er zo weinig mogelijk voorschotten worden verstrekt. Van de bevoegdheid tot het verlenen van een voorschot op grond van artikel 52 PW wordt alleen gebruik gemaakt indien de belanghebbende in het geheel niet meer over middelen beschikt om de periode tot de beslissing te overbruggen. Staat er nog geld op een of meer bankrekeningen (inclusief gewone spaarrekeningen) dan wordt geen voorschot verstrekt. Er hoeft in dit verband geen rekening gehouden te worden met de grens van het bescheiden vermogen. Door deze regels zal het verlenen van voorschotten op basis van artikel 52 PW in de praktijk vrijwel alleen aan de orde zijn bij verlaten partners.

Schending van de Participatiewet

Wij moedigen de wethouder en ook de gemeenteraad aan om zich te beraden op deze lokale instructie en net als BurgerkrachtCentraal de vraag te stellen of hier artikel 52 van de Participatiewet wordt geschonden.

Afwegingen hierbij zijn:

- Het uitgangspunt om zo weinig mogelijk voorschotten te verstrekken, is goed. Echter om dit te bereiken zou de gemeente zich moeten inzetten om zoveel mogelijk binnen vier weken op aanvragen bijstand te beslissen. Dan is namelijk het voorschot automatisch niet van toepassing.
- Het verlenen van het voorschot is krachtens dat artikel eerder een **verplichting** dan een bevoegdheid van het college en tegelijkertijd een **recht** van de belanghebbende.
- De voorwaarden die in de instructie staan, worden niet gerechtvaardigd door artikel 52. Daarin staan wel andere voorwaarden, te weten:
 - de belanghebbende moet voor de vaststelling van het recht op algemene bijstand van belang zijnde gegevens of de gevorderde bewijsstukken tijdig en volledig hebben verstrekt (met uitzondering van niet verwijtbare omstandigheden) en moet voldoende medewerking hebben verleend;
 - het mag bij de aanvraag niet duidelijk dat er geen recht op algemene bijstand bestaat.
- Als de regels van Venlo voor het verlenen van voorschotten op basis van artikel 52 in de praktijk als uitwerking hebben dat vrijwel alleen verlaten partners in aanmerking komen, dan is er sprake van een zeer enge basis en wordt een (relatief grote) groep belanghebbenden uitgesloten. Dat kan niet de bedoeling van de Participatiewet zijn.

Risico op schending van het gelijkheidsbeginsel

Het criterium of er nog geld op een of meer bankrekeningen staat, verhoogt het risico op schending van het **gelijkheidsbeginsel**. Een aanvrager met voldoende leepheid (of wakkere adviseurs in zijn of haar netwerk) zal er tijdig voor zorgen dat er geen geld meer op een of meerdere bankrekening staat.

Iemand die niet bewust is van dit criterium (ook simpelweg doordat er geen verwijzing naar is in de wet die 'men allemaal dient te kennen') zal op achterstand komen te staan ten opzichte van de slimme aanvragers die inmiddels eventueel geld in de 'oude sok' bewaren of dit reeds hebben uitgegeven.

Omdat dit risico bestaat, is er in de goed doordachte Participatiewet dan ook een dergelijk criterium niet opgenomen.

Dit alles overwegende moedigen we derhalve het gemeentebestuur van Venlo met enige klem aan de lokale beleidsvrijheid beter af te stemmen op de Participatiewet.

We vertrouwen er in eerste aanleg op dat die aanmoediging positief resultaat heeft. We houden echter de optie open om de lokale Venlose situatie aanhangig te maken op een ander echelon. Maar gelet op de open houding van wethouder Alexander Vervoort verwachten we dat dit niet nodig zal zijn.